

Bruxelles, den 15.5.2023
COM(2023) 306 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om en revideret overvågningsramme for den cirkulære økonomi

{SWD(2023) 306 final}

1. Indledning

I 1972 advarede Romklubben i sin rapport *The Limits to Growth* om de miljø- og klimamæssige konsekvenser af den daværende ikkebæredygtige vækstmodel, som var baseret på et globalt forbrug af 28,6 mia. ton materialer hvert år. I de 50 år efter at denne rapport blev udgivet, er tendensen med en stadig stigende efterspørgsel efter ressourcer blevet endnu mere foruroligende. Siden 1972 er anvendelsen af materialer globalt næsten firdoblet. I 2000 blev der anvendt 54,9 mia. ton materialer, og i 2019 var tallet steget til over 100 mia. ton. Den globale materialeanvendelse forventes at nå 167 mia. ton om året i 2060¹.

Planetens naturlige regenereringskapacitet har ikke været tilstrækkelig til at følge den eksponentielle stigning i udvindingen af ressourcer, som herefter hurtigt smides ud i vores atmosfære og vores vand- og landområder². Naturens globale og indbyrdes forbundne systemer er blevet slået ud af balance og nærmer sig nu et bristepunkt, idet de ødelæggende konsekvenser af klimaændringer og tab af biodiversitet rammer hårdt i hele verden.

Udvindingen og forarbejdningen af ressourcer er kilde til halvdelen af de samlede drivhusgasemissioner og mere end 90 % af tabet af biodiversitet og vandstress³. At skære ned på drivhusgasemissionerne og reducere anvendelsen af primære råstoffer er to sider af samme mønt. Den vigtige forbindelse mellem biodiversitet og cirkulær økonomi bliver stadig mere anerkendt. Medmindre vi radikalt ændrer den måde, vi anvender materialer til at opfylde vores behov på, og fremmer ændringer hele vejen gennem vores produktions- og forbrugssystemer, kan vi hverken reducere vores emissioner væsentligt eller bevare naturen til gavn for de nuværende og fremtidige generationer.

De fleste materialer samt den energi og andre materialer, som er anvendt i løbet af produktionen, er gået tabt ved slutningen af materialernes oprindelige økonomiske cyklus: Den globale materialecirkularitet⁴ er faldet fra 9,1 % i 2018 til 7,2 % i dag⁵. I EU forarbejdes hvert år 8,1 mia. ton materialer til energi eller produkter, men det er kun 0,8 mia. ton af disse materialer, der stammer fra genanvendelse. Selv om udnyttelsesgraden for cirkulære materialer i EU er steget og i 2021 lå på 11,7 %, hvilket er 3,4 procentpoint mere end i 2004, ligger der et markant forbedringspotentiale, navnlig i at øge anvendelsen af genanvendte materialer og reducere mængden af de materialer, der anvendes i økonomien.

EU's økonomi afhænger af råstoffer fra resten af verden. I 2021 importerede EU 1,6 mia. ton materialer fra resten af verden⁶. Metalmalme og fossile energimaterialer udgjorde 58 % af denne import⁷. Desuden er EU's forsyning af kritiske råstoffer, som er nødvendige for den grønne omstilling, udsat for betydelige risici og er ofte forbundet med negative miljøvirkninger i tredjelande. EU er som led i sine seneste initiativer om kritiske råstoffer i

¹ [OECD, Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences.](#)

² [Circle Economy, Circularity Gap Report 2022.](#)

³ [Rapport fra FN's Ressourcepanel, "Global Resources Outlook 2019".](#)

⁴ Cirkulariteten er et mål for, hvor stor en andel af det samlede materialeinput i økonomien der udgøres af sekundære materialer.

⁵ [Circle Economy, Circularity Gap Report 2023.](#)

⁶ Eurostat, [materialestrømsregnskab, Statistics Explained-artikel.](#)

⁷ Eurostat, [Statistics Explained-artikel.](#)

færd med at intensivere sin indsats for at sikre cirkulariteten af disse råstoffer i bred forstand⁸ og for navnlig at styrke genanvendelseskapaciteten, -systemerne og -teknologierne for at producere sekundære materialer i EU⁹.

Ved at reducere EU's efterspørgsel efter primære ressourcer og primærenergi kan omstillingen til en mere cirkulær økonomi potentielt øge vores modstandsdygtighed og reducere vores afhængighed af import af energi og materialer og samtidig bidrage til omstillingen til ren energi. Dette er kun blevet vigtigere i kølvandet på covid-19-krisen og i forbindelse med Ruslands igangværende brutale angrebskrig mod Ukraine. Den cirkulære økonomis bidrag til forsyningssikkerheden er især vigtigt, da efterspørgslen efter vigtige råstoffer fra sektorerne for vedvarende energi og e-mobilitet vil stige markant fra 2030 til 2050¹⁰.

Omstillingen til en cirkulær økonomi udgør derfor en enestående lejlighed til at gøre vores økonomi mere bæredygtig, konkurrencedygtig og modstandsdygtig. Den bidrager nemlig til at sikre klimaneutralitet, beskytter biodiversiteten og økosystemer, forbedrer forsyningssikkerheden og afhjælper den strategiske afhængighed af råstoffer, skaber lokale værdige og grønne job og fremmer innovation. Cirkularitet er et vigtigt redskab til at fremme konkurrenceevnen og giver store muligheder for at øge resourceproduktiviteten, beskæftigelsen og væksten, sådan som det blev fremhævet i strategien for EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030¹¹. Dette vil også bidrage til at nå FN's verdensmål for bæredygtig udvikling¹². Derfor er der brug for at overvåge tendenser på områder, som har tilknytning til den cirkulære økonomi, for at vurdere effektiviteten af de forskellige politikker og tiltag og bidrage til at udpege mangler og succeshistorier i hele EU.

I januar 2018 vedtog Europa-Kommissionen **EU's overvågningsramme for den cirkulære økonomi**¹³, som består af en række centrale indikatorer til at registrere fremskridt i EU og i medlemsstaterne. Andre EU-institutioner har glædet sig over overvågningsrammen og har i forbindelse med revisionen af rammen fremhævet behovet for i højere grad at fokusere på produktionssiden i stedet for på affald og for at bruge fodaftryksindikatorer.

I tråd med Kommissionens tilsagn i den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi — for et renere og mere konkurrencedygtigt Europa¹⁴ fremlægges der i denne meddelelse **en revideret overvågningsramme, der omfatter fokusområderne for den cirkulære økonomi samt de indbyrdes forbindelser mellem cirkularitet, klimaneutralitet og målsætningen om nulforurening.** Denne overvågningsramme tager hensyn til prioriteterne for den cirkulære økonomi i forbindelse med den europæiske grønne pagt, det ottende miljøhandlingsprogram, 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling samt EU's mål om forsyningssikkerhed og modstandsdygtighed.

⁸ [COM\(2023\) 165 final](#).

⁹ [COM\(2023\) 160 final](#).

¹⁰ [Dybdegående undersøgelse af områder af strategisk interesse for Europa | Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

¹¹ [COM\(2023\) 168 final](#).

¹² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/international-strategies/sustainable-development-goals_en

¹³ [COM\(2018\) 29 final](#) og [SWD\(2018\) 17 final](#).

¹⁴ [COM\(2020\) 98 final](#).

2. Revisionen af EU's overvågningsramme for den cirkulære økonomi

Den nye overvågningsramme har til formål at give et omfattende overblik ved at måle de direkte og indirekte fordele ved at øge cirkulariteten. Den består af **11 indikatorer, som er inddelt i fem dimensioner**: 1) produktion og forbrug, 2) affaldshåndtering, 3) sekundære råstoffer, 4) konkurrenceevne og innovation samt 5) global bæredygtighed og modstandsdygtighed. Den indeholder også visse nye indikatorer, navnlig:

- **materialefodaftryk**, som måler den samlede materialeanvendelse og afspejler mængden af materialer, der indgår i det samlede forbrug, herunder importerede varer
- **ressourceproduktivitet**, som måler BNP'et fra materialeanvendelsen og viser, hvor effektivt materialer anvendes i produktionen af varer og tjenesteydelser
- **forbrugsfodaftryk**, som sammenligner forbruget med planetens begrænsninger for 16 påvirkningskategorier baseret på en livscyklusvurdering og i overensstemmelse med de fem primære forbrugsområder (fødevarer, mobilitet, boliger, varer til husholdningsbrug samt husholdningsapparater)
- **drivhusgasemissioner fra produktionsaktiviteter**, som måler de drivhusgasemissioner, der stammer fra produktionssektorerne (og derfor ikke omfatter emissionerne fra husholdningerne), og afspejler den cirkulære økonomis bidrag til klimaneutralitet
- **materialeafhængighed**, som måler, hvor stor en andel af den samlede materialeanvendelse der udgøres af importerede materialer, og derved beskriver, i hvilken grad EU er afhængig af import af materialer, og som afspejler den cirkulære økonomis bidrag til forsyningssikkerheden for materialer og energi og til EU's åbne strategiske autonomi¹⁵. En indikator for EU's selvforsyning inden for råstoffer har været anvendt siden 2018.

Der er foretaget yderligere ændringer i underindikatorerne, så de afspejler metodeændringer i visse indikatorer, eller for at tilpasse dem yderligere til den politiske udvikling¹⁶.

I revisionen af overvågningsrammen er der taget hensyn til svarene på den offentlige høring om indkaldelsen af feedback¹⁷ og til drøftelser med medlemsstaternes repræsentanter og interessenternes eksperter. Indikatorerne tager også hensyn til nationale og internationale¹⁸ tiltag og tiltag fra interessenter¹⁹ vedrørende overvågning af den cirkulære økonomi og bæredygtighed²⁰.

¹⁵ [Shaping and securing the EU's Open Strategic autonomy by 2040 and beyond.](#)

¹⁶ Yderligere oplysninger findes i SWD(2023) 306.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13465-Overvagningsrammen-for-den-cirkul%C3%A6re-%C3%B8konomi-revision/feedback_da?p_id=30764770.

¹⁸ Navnlig [Planetary Pressures-Adjusted Human Development Index](#) fra FN's Udviklingsprogram, rapporter fra FN's Ressourcepanel i 2020 og 2021 samt [Circle Economys Circularity Gap-rapporter](#).

¹⁹ Navnlig [Bellagio-princippet for overvågning af den cirkulære økonomi](#).

²⁰ Yderligere oplysninger findes i SWD(2023) 306.

Indikatorerne i den reviderede ramme er i tråd med andre EU-overvågningsinstrumenter, navnlig det ottende miljøhandlingsprogramms overvågningsramme²¹, overvågnings- og perspektivrapporten om nulforurening²², EU-indikatorerne for verdensmålene for bæredygtig udvikling²³ samt resultattavlerne om modstandsdygtighed²⁴.

De fleste af indikatorerne — men ikke alle — er baseret på officielle statistikker fra Eurostat. Alle indikatorerne lever op til kriterierne relevans, accept, troværdighed, brugervenlighed og robusthed²⁵ og er så vidt muligt baseret på eksisterende data.

Rammen støtter sig i høj grad op ad kvalitetsstatistikker, som er tilgængelige for alle EU's medlemsstater, og som primært stammer fra det europæiske statistiske system og forskningsverdenen. Når det er relevant, vil Kommissionen i samarbejde med de relevante interessenter undersøge mulighederne for at bruge nye datakilder for yderligere at forbedre overvågningsrammen i fremtiden.

Eurostat vil offentliggøre og drive den nye overvågningsramme på sit websted og løbende ajourføre indikatorerne. Dette websted vil fortsat fungere som Kommissionens kontaktpunkt for alle oplysninger om overvågningsrammen, herunder indikatorer, tidsserier og visualiseringsværktøjer²⁶.

3. Indikatorer i overvågningsrammen for den cirkulære økonomi 2023

Nr.	Indikator	Relevans	Kilde
Produktion og forbrug			
1a-b	Materialeforbrug 1a Materialefodaftryk (ton pr. indbygger) 1b Ressourceproduktivitet (EUR/kg)	En reduktion af forbruget af materialer indikerer en afkobling af den økonomiske vækst fra ressourceanvendelsen.	Eurostat
2	Grønne offentlige indkøb*	Offentlige indkøb tegner sig for en stor del af forbruget og kan være en drivkraft for den cirkulære økonomi.	Europa-Kommissionen
3a-f	Affaldsproduktion 3a Samlet affaldsproduktion pr. indbygger (kg pr. indbygger) 3b Samlet affaldsproduktion (bortset fra større mængder mineralsk affald) pr. BNP-enhed (kg pr. EUR) 3c Produktion af kommunalt affald pr. indbygger 3d Madspild (kg pr. indbygger) 3e Produktion af emballageaffald pr. indbygger (kg pr. indbygger) 3f Produktion af plastemballageaffald pr. indbygger (kg pr. indbygger)	I en cirkulær økonomi minimeres affaldsproduktionen.	Eurostat
Affaldshåndtering			

²¹ [COM\(2022\) 357 final.](#)

²² [COM\(2022\) 674 final.](#)

²³ [EU's indikatorer for målene for bæredygtig udvikling og overvågningsrapport om fremskridt.](#)

²⁴ [EU's resultattavler om modstandsdygtighed.](#)

²⁵ Også kendt som de såkaldte RACER-kriterier for indikatorer.

²⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy?language=da>.

4a-b	Samlede genanvendelsesprocenter 4a Genanvendelsesprocent for kommunalt affald (%) 4b Genanvendelsesprocent for alt affald bortset fra større mængder mineralsk affald (%)	Øget genanvendelse er en del af overgangen til en cirkulær økonomi.	Eurostat
5a-c	Genanvendelsesprocenter for specifikke affaldsstrømme 5a Genanvendelsesprocent for den samlede mængde emballageaffald (%) 5b Genanvendelsesprocent for plastemballageaffald (%) 5c Genanvendelsesprocent for særskilt indsamlet affald af elektrisk og elektronisk udstyr (%)	Fremskridt inden for genanvendelse af de vigtigste affaldsstrømme er afgørende for bæredygtighed og modstandsdygtighed.	Eurostat
Sekundære råstoffer			
6a-b	Bidrag fra genanvendte materialer til efterspørgslen efter råstoffer 6a Udnyttelsesgrad for cirkulært materiale (%) 6b Inputsatser for genanvendelse, efter at produktet er udtjent (%)	I en cirkulær økonomi anvendes sekundære råstoffer normalt til at fremstille nye produkter.	Eurostat og andre tjenestegrene i Europa-Kommissionen
7a-c	Handel med genanvendelige råstoffer 7a Import fra lande uden for EU (ton) 7b Eksport til lande uden for EU (ton) 7c Handel inden for EU (ton)	Handel med genanvendelige materialer afspejler vigtigheden af det indre marked og den globale deltagelse i den cirkulære økonomi.	Eurostat
Konkurrenceevne og innovation			
8a-c	Private investeringer, beskæftigelse og bruttoværditilvækst, der har tilknytning til sektorerne for den cirkulære økonomi 8a Private investeringer (% af BNP) 8b Beskæftigelse (%) 8c Bruttoværditilvækst (% af BNP)	Den cirkulære økonomi kan bidrage til jobskabelse og vækst.	Eurostat
9	Miljøinnovation 9 Patenter vedrørende affaldshåndtering og genanvendelse (antal og antal pr. mio. indbyggere)	Innovative teknologier vedrørende den cirkulære økonomi øger EU's konkurrenceevne på globalt plan.	Det Fælles Forskningscenter på baggrund af den globale database om patentstatistik, Patstat
Global bæredygtighed og modstandsdygtighed			
10a-b	Global bæredygtighed 10a Forbrugsfodaftryk (indeks 2010 = 100 og det antal gange, hvor planetens begrænsninger overskrides) 10b Drivhusgasemissioner fra produktionsaktiviteter (kg pr. indbygger)	Forbrugsfodaftrykket indikerer, i hvilken grad produktions- og forbrugssystemer holder sig inden for planetens begrænsninger. Den cirkulære økonomi bidrager til klimaneutralitet.	Det Fælles Forskningscenter og Eurostat
11a-b	Modstandsdygtighed 11a Afhængighed af import af materialer (%) 11b EU's selvforsyning med råstoffer (%)	Den cirkulære økonomi bidrager til forsyningssikkerheden for råstoffer og til at håndtere forsyningsrisici, navnlig for kritiske råstoffer.	Eurostat og andre tjenestegrene i Europa-Kommissionen

* Indikator, der er under udvikling. CEAP2: den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi, som blev vedtaget i 2020.

4. Overvågningsrammens gennemførelse: primære tendenser

De 11 indikatorer gør det muligt at måle fremskridt med hensyn til at nå både juridiske mål og ambitiøse mål samt bredere politiske mål inden for den cirkulære økonomi. Nogle materialespecifikke underindikatorer giver de politiske beslutningstagere vigtige oplysninger, som gør det muligt for dem at vurdere fremskridt inden for centrale forsyningskæder og materialer.

Produktion og forbrug

De seneste år har budt på blandede fremskridt i omstillingen til mere cirkulære produktions- og forbrugsformer. EU's produktion er blevet mere ressourceeffektiv, men både materialeforbruget og affaldsproduktionen i Unionen er meget høje og skal reduceres i fremtiden.

EU's anslåede materialeforbrug, også kendt som råstofforbruget, var i 2020 13,7 ton pr. indbygger. Ikkemetalliske mineraler udgør den største kategori af materialer, og ændringer i denne kategori bestemmes i høj grad af aktiviteten i byggesektoren (og relaterede sektorer) i de forskellige medlemsstater.

Siden 2000 er ressourceproduktiviteten i EU's økonomi steget med ca. 35 %, hvilket er et tegn på, at der er fremskridt at spore med hensyn til at afkoble økonomisk vækst fra anvendelsen af ressourcer. Denne stigning kan forklares med processer, der omfatter en mere effektiv anvendelse af materialer, men også med outsourcing af materialeintensiv produktion til andre dele af verden.

EU bruger ca. 14 % af sit BNP (ca. 2 bio. EUR om året) på at købe tjenesteydelser og varer gennem offentlige indkøb. **Grønne offentlige indkøb** kan derfor udgøre et kraftigt værktøj til at sætte skub i den cirkulære økonomi og grønne innovation. Der vil blive tilvejebragt data til en indikator for grønne offentlige indkøb i 2024 ved hjælp af et spørgeskema om offentlige indkøb, som skal udfyldes af medlemsstaterne.

Den samlede mængde affald, som blev produceret i EU af alle økonomiske aktiviteter og husholdninger, nåede i 2020 op på 2,15 mia. ton. Med andre ord **blev der produceret 4,8 ton affald pr. EU-indbygger i 2020. Den samlede affaldsproduktion faldt med næsten 3 %** fra 2010 til 2020. Ca. to tredjedele (64 %) af den samlede affaldsproduktion i EU i 2020 stammede fra større mængder mineralsk affald. Større mængder mineralsk affald er tæt forbundet med byggeaktiviteter, nedrivning, minedrift og råstofudvinding, som udgør markante sektorer i visse medlemsstater. I denne tiårige periode blev der konstateret en **begrænset afkobling** af mængden af produceret affald (bortset fra større mængder mineralsk affald) fra BNP.

Produktionen af **kommunalt affald** pr. indbygger i EU, som tegner sig for 10 % af alt affald, steg fra 503 kg pr. indbygger i 2010 til **530 kg i 2021**. Reduktionen af **madspild**²⁷ rummer et enormt potentiale med hensyn til at spare på de ressourcer, vi bruger til at producere den mad, vi spiser, og udgør en af drivkræfterne bag fødevarerikkerheden²⁸. **I EU blev der spildt 59 mio. ton mad** i 2020, hvilket svarer til 131 kg pr. indbygger.

Produktionen af emballageaffald i EU nåede i 2020 op på 178 kg pr. indbygger, hvilket var 17 % mere end i 2010. 19 % af alt emballageaffald i EU er af plast. **Mængden af plastemballageaffald steg i perioden 2010-2020 med 25 %**, hvilket er den største stigning blandt alle emballageaffaldsstrømme. I gennemsnit var **hver europæer ansvarlig for 35 kg plastemballageaffald i 2020**. Tallene for 2021 vil give et indblik i, hvilke konsekvenser covid-19-pandemien har haft for produktionen af plastemballageaffald.

Affaldshåndtering

Der er gjort store fremskridt i de seneste år med hensyn til at håndtere affald på en mere bæredygtig måde. Der er dog stadig store forskelle mellem medlemsstaterne, og der er stor plads til forbedring, når det gælder visse affaldsstrømme.

Genanvendelsesprocenten for kommunalt affald i EU steg fra 38 % til 49 % mellem 2010 og 2021. Nogle lande har allerede nået eller nærmer sig 2030-genanvendelsesmålet på 60 %²⁹, og ét land har allerede nået 2035-målet på 65 %³⁰. **Genanvendelsesprocenten for emballageaffald lå stabilt på 64 % i EU mellem 2010 og 2020**. Genanvendelsesprocenten for **plastemballage** i EU er ca. **38 %**, hvilket er markant lavere end procenten for den samlede mængde emballageaffald.

Andelen af **indsamlet affald af elektrisk og elektronisk udstyr**, som enten genbruges eller genanvendes, er steget i EU fra 81,8 % i 2010 til **83,4 % i 2020**.

Sekundære råstoffer

Bidraget fra genanvendte materialer til den samlede materialeefterspørgsel er forholdsvis lav. Handel med sekundære råstoffer er stigende både i EU og i handel med lande uden for EU.

I 2021 dækkede genanvendte materialer kun ca. 11,7 % af efterspørgslen i EU efter materialer, hvilket var 1,4 procentpoint mere end i 2011. For en lang række materialer, herunder mange kritiske råstoffer, er bidraget fra genanvendte materialer til dækning af efterspørgslen efter råstoffer stadig lille eller ubetydeligt. For mange specialmetaller og

²⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions_da.

²⁸ [SWD\(2023\) 4 final](#).

²⁹ [Direktiv \(EU\) 2018/851](#).

³⁰ Medlemsstaternes tal er lettere at sammenligne, da de er baseret på en fælles metode.

sjældne jordarter er inputsatsen for genanvendelse, efter at produktet er udtjent, ca. 1 %, mens satsene for råstofferne nikkel og kobolt, som begge anvendes i batterier, er henholdsvis 16 % og 22 %³¹

I 2021 var EU samlet set nettoimportør af genanvendelige råstoffer. Indikatoren for handel med genanvendeligt affald viser imidlertid, at EU i øjeblikket er nettoeksportør af **visse store genanvendelige affaldsstrømme** (herunder strømmene med jern og stål, med kobber, aluminium og nikkel og med papir og pap) og nettoimportør af affald fra ædle metaller. **Handelen inden for EU** med affald af plast, papir, pap, kobber, aluminium og nikkel og affald fra ædle metaller **steg betydeligt** mellem 2004 og 2021, hvilket gav virksomhederne mulighed for at høste fordelene ved EU's indre marked for sekundære råstoffer.

Konkurrenceevne og innovation

Sektorerne for den cirkulære økonomi er i de seneste år vokset målt på investeringer, værditilvækst og beskæftigelse, og de er også blevet mere innovative.

I 2021 skønnes **private investeringer** i de specifikke økonomiske sektorer, der er relevante for den cirkulære økonomi, navnlig genbrugs- og genanvendelsesaktiviteter, at være løbet op i ca. **121,6 mia. EUR** i EU (dvs. 0,8 % af EU's BNP). Samme år var der mere end **4,3 mio. job** i disse sektorer, hvilket er en **stigning på 11 %** i forhold til 2015. Den cirkulære økonomi skabte ca. 299 mia. EUR i **værditilvækst** i 2021, hvilket udgør en **stigning på 27 %** i forhold til 2015.

Antallet af EU-registrerede **patenter** om genanvendelse og sekundære råstoffer **steg med 14 %** fra 2000 til 2019.

Global bæredygtighed og modstandsdygtighed

EU's forbrug har indvirkninger, som overskrider visse af planetens begrænsninger, og den cirkulære økonomi bidrager til klimaneutralitet. EU er afhængig af import af materialer, navnlig når det gælder visse kritiske råstoffer, som er nødvendige for den grønne og digitale omstilling.

EU's **forbrugsfodaftryk** steg med 4 % mellem 2010 og 2021. Kommissionen anslår nu, at EU klart har overskredet planetens begrænsninger for fem indvirkninger (partikler, økotoksicitet i ferskvand, klimaændringer, brug af fossilbaserede ressourcer og brug af mineral- og metalressourcer). Forbruget af fødevarer (navnlig animalske produkter) er ved at vise sig som en af de primære drivkræfter bag de indvirkninger, der forårsages af den gennemsnitlige EU-borger³².

³¹ Baseret på vurderingen af listen fra 2023 over kritiske råstoffer.

³² <https://eplca.jrc.ec.europa.eu/ConsumptionFootprintPlatform.html>,
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128571>.

Drivhusgasemissionerne fra produktionsaktiviteter i EU faldt med ca. 25 % i perioden 2008-2021.

I 2021 var EU's **afhængighed af import af materialer 22,9 %**, hvilket var en mindre stigning i forhold til i 2000. EU's økonomi er næsten selvforsynende med ikke-metalliske mineraler (såsom dem, der anvendes til byggeaktiviteter). Når det gælder metalmalm og fossile energimaterialer, er EU med henholdsvis 52 % og 71 % dog stærkt afhængig af import fra resten af verden.

Indikatoren for **selvforsyning** inden for levering af råstoffer viser, at EU i stort omfang er afhængig af import af **kritiske råstoffer**. Når det f.eks. gælder raffinerede sjældne jordarter og raffineret magnesium, importerer EU 100 % af sit forbrug fra Kina. Dette understreger behovet for sikker adgang til og diversificering af forsyningen. Mange af disse materialer er nødvendige for at opnå EU's målsætning om en bæredygtig, CO₂-fattig, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi, f.eks. kobolt til batterier i elbiler og silikone til solpaneler.

5. Konklusioner

Handlingsplanen for den cirkulære økonomi — for et renere og mere konkurrencedygtigt Europa understreger, at EU er nødt til at sætte skub i omstillingen til en regenerativ vækstmodel, tage skridt i retning af at holde sit ressourceforbrug inden for planetens begrænsninger, bestræbe sig på at reducere sit forbrugsfodaftryk, fordoble sin udnyttelsesgrad for cirkulært materiale, reducere den samlede affaldsproduktion markant og halvere mængden af kommunalt (ikkegenanvendt) restaffald i dette årti.

Vedtagelsen af EU's reviderede overvågningsramme for den cirkulære økonomi kommer på et belejligt tidspunkt, idet Kommissionen under den europæiske grønne pagt har lanceret en række lovgivningsinitiativer for at fremskynde omstillingen til en cirkulær økonomi, herunder forordningerne om batterier³³, miljøvenligt design for bæredygtige produkter³⁴, emballage og emballageaffald³⁵, overførsel af affald³⁶ samt kritiske råstoffer³⁷. Medlemsstaterne er også i færd med at gennemføre nylige ændringer af EU-retten, f.eks. revisionen fra 2018³⁸ af EU's regler om affald, og de har udarbejdet mange nationale og regionale tilgange til at fremme den cirkulære økonomi. Der findes adskillige EU-finansieringsprogrammer til at støtte omstillingen til en cirkulær økonomi, herunder NextGenerationEU og de reformer og investeringer, der gennemføres under genopretnings- og resiliensfaciliteten, midler fra samhørighedspolitikken, Horisont Europa og Life-programmet.

Den reviderede overvågningsramme gør det muligt at overvåge fremskridtene i omstillingen til en ressourceeffektiv, klimaneutral og modstandsdygtig cirkulær økonomi i sammenhæng med bæredygtig udvikling. Rammen vil udgøre et vigtigt redskab til at vurdere gennemførte

³³ [COM\(2020\) 798 final.](#)

³⁴ [COM\(2022\) 142 final.](#)

³⁵ [COM\(2022\) 677 final.](#)

³⁶ [COM\(2021\) 709 final.](#)

³⁷ [COM\(2023\) 160 final.](#)

³⁸ [Direktiv \(EU\) 2018/851.](#)

politikker og lægge en rettesnor for fremtidige tiltag, herunder i forbindelse med specifikke vurderinger såsom rapporterne om tidlig varsling, som skal kortlægge, hvilke medlemsstater der risikerer ikke at nå EU's mål for genanvendelse og deponering af affald³⁹. Den giver et solidt grundlag for drøftelser på de årlige interessentkonferencer om cirkulær økonomi⁴⁰ og for målinger af nationale resultater, herunder i forbindelse med revisionen af gennemførelsen af miljøreglerne⁴¹.

³⁹ https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_da.

⁴⁰ [Pressemeddelelse om interessentkonferencen om cirkulær økonomi 2023](#).

⁴¹ https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-implementation-review_da#overview.